

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 81/2024-75

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jánom Jenčom, advokátom, 1. mája 221/19, Poprad, proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2Tpo/18/2023-119 z 9. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 2Tpo/18/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na osobnú slobodu zaručené čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **400 eur**, ktoré mu **je** Krajský súd v Prešove **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
- Krajský súd v Prešove **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **739,43 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
- Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva zaručeného čl. 36 Listiny základných práv a slobôd, práv zaručených čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva zaručeného čl. 2 ods. 3 písm. a), b) a c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom a uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnutý postup“ a „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a prikázal krajskému súdu prepustiť ho z väzby na slobodu. Súčasne žiada priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 81/2024-28 z 8. februára 2024 prijal na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva zaručeného čl. 5 ods. 3 dohovoru. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Skutkové východiská

3. Sťažovateľovi bolo 11. júla 2023 vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b) a c) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. i) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v období a spôsobom uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia vyhľadával prítomnosť poškodenej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poškodená“), v ktorej vzbudil dôvodnú obavu o jej život a zdravie, pričom podstatným spôsobom zhoršil kvalitu jej života a tento skutok vykonal napriek tomu, že Okresný súd Kežmarok mu neodkladným opatrením nariadeným uznesením sp. zn. 3Pc/27/2016 z 15. novembra 2016 zakázal približovať sa k poškodenej, k adrese jej trvalého pobytu, ako aj kontaktovať ju spôsobom uvedeným v tomto uznesení, čím opakovane maril výkon tohto úradného rozhodnutia.

4. Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 6Tp/45/2023-14 z 13. júla 2023 vzal sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľovu väzbu súčasne s poukazom na § 80 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku nenahradil písomným sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

5. Po podaní ústavnej sťažnosti bol sťažovateľ trestným rozkazom okresného súdu č. k. 8T/103/2023-444 z 19. decembra 2023 právoplatne odsúdený za prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b) a c) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. i) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v predmetnom trestnom rozkaze. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov, ktorého výkon bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu 20 mesiacov, a ochranné liečenie. V nadväznosti na to bol sťažovateľ uznesením okresného súdu č. k. 8T/103/2023-447 z 19. decembra 2023 s poukazom na § 79 ods. 1 Trestného poriadku prepustený z väzby na slobodu.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Trestné stíhanie pre trestný čin nebezpečného prenasledovania možno s poukazom na § 211 ods. 1 Trestného poriadku proti tomu, kto je vo vzťahu k poškodenému osobou, voči ktorej by mal poškodený ako svedok právo odoprieť výpoveď, začať a v už začatom trestnom stíhaní pokračovať iba so súhlasom poškodeného. Sťažovateľ bol pritom tresne stíhaný bez súhlasu poškodenej takmer 4 mesiace, konkrétne od 11. júla 2023 do 7. novembra 2023, keď orgány činné v trestnom konaní súhlas získali. Výklad krajského súdu, podľa ktorého súhlas postačuje obstať v neskoršom priebehu trestného konania, je ústavne neudržateľný. Sťažovateľ napokon v kontexte vzneseného

obvinenia dodáva, že dôvod väzby podľa návrhu prokurátora a argumentácie všeobecných súdov tkvel výlučne v skutkových okolnostiach súvisiacich s prečinom nebezpečného prenasledovania, nie s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia.

7. Vo väzobnej veci sťažovateľa sa nekonalo urýchlene, pretože rozhodovanie o väzbe trvalo celkom 53 dní. Okresný súd vzal sťažovateľa do väzby 13. júla 2023, spisový materiál bol krajskému súdu odoslaný na rozhodnutie o sťažovateľovej sťažnosti 1. augusta 2023 a krajský súd rozhodol o sťažnosti napadnutým uznesením 9. augusta 2023. Napadnuté uznesenie bolo vypravené na poštovú prepravu 5. septembra 2023, okresnému súdu bolo doručené 8. septembra 2023 a sťažovateľov obhajca ho prevzal 18. septembra 2023. Postup okresného súdu a najmä krajského súdu nekorešponduje požiadavkám na urýchlenosť rozhodovania o väzbe, pričom marí právo sťažovateľa podávať žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Zo spisového materiálu nevyplývajú prekážky, ktoré by všeobecným súdom bránili vo veci rozhodnúť v primeranej lehote. Pri existencii uvedených okolností už krajský súd nemal rozhodovať ani o možnostiach nahradenia väzby sťažovateľa menej invazívnym opatrením.

8. Krajský súd nereagoval dostatočným spôsobom ani na ďalšie námietky prednesené v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na deficit návrhu prokurátora na vzatie do väzby a nedoručenie tohto návrhu jemu a jeho obhajcovi tak, aby sa k tomuto návrhu mali možnosť relevantne vyjadriť ešte pred rozhodnutím okresného súdu o väzbe. Procesné postavenie poškodeného bolo [REDAKOVANÉ] priznané nezákonne, v dôsledku čoho sa poškodený oboznámil s obsahom dokazovania, o ktorom informoval poškodenú. Poškodená svoju následnú výpoveď v tomto zmysle prispôsobila, čím ovplyvnila dokazovanie v neprospech sťažovateľa. Takto spôsobom došlo k nenapraviteľnej procesnej chybe. Sťažovateľ bol zadržaný v rozpore so zákonom, pretože z nemocnice nemal byť predvedený postupom podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, ale mal byť zadržaný ako obvinený s poukazom na § 85 ods. 1 Trestného poriadku (s predošlým súhlasom prokurátora).

IV.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie krajského súdu:

9. Ústavná sťažnosť je podaná oneskorene. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovmu obhajcovi doručené uložením zásielky 8. septembra 2023, resp. osobným prevzatím 18. septembra 2023. Keďže lehota na podanie ústavnej sťažnosti je s poukazom na § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dvojmesačná a podľa prezenčnej pečiatky ústavného súdu bola ústavná sťažnosť doručená ústavnému súdu 29. novembra 2023, ústavná sťažnosť nie je podaná včas.

10. Podľa krajského súdu nie je ústavná sťažnosť dôvodná ani v prípade, ak by bola zo strany ústavného súdu podrobená vecnému prieskumu. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol po podaní ústavnej sťažnosti právoplatne odsúdený za trestnú činnosť na rovnakom skutkovom základe, na akom bol vzatý do väzby, je zrejmé, že námietky o nezákonnosti trestného stíhania nie sú dôvodné.

11. V súvislosti s námietkou deficitu súhlasu krajský súd akcentuje, že v predmetnej veci sa proti sťažovateľovi viedlo trestné stíhanie pre prečin nebezpečného prenasledovania spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia. Pre druhý z uvádzaných prečinov sa súhlas nevyžaduje. Pri trestnom stíhaní vedenom pre trestné činy spáchané v jednočinnom súbehu však trestné stíhanie pre jeden z týchto trestných činov nemožno zastaviť podľa § 9 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, lebo by došlo k zastaveniu trestného stíhania aj pre trestný čin, s ktorého trestným stíhaním sa súhlas nevyžaduje. V čase rozhodovania pritom existovalo dôvodné podozrenie zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia, ktoré bolo skutkovo vymedzené tak v uznesení okresného súdu, ako aj v napadnutom uznesení.

12. Ak orgán činný v trestnom konaní ešte nevyzval poškodenú na vyjadrenie súhlasu, nemožno urobiť záver o tom, či súhlas bol alebo nebol daný. V čase vznesenia obvinenia nie sú s potrebnou istotou známe všetky skutočnosti, ktoré by umožňovali dostatočne posúdiť existenciu pomeru, ktorý zakladá podmienenie trestného stíhania súhlasom. Krajský súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, odkiaľ vyplýva, že v čase rozhodovania o väzbe síce súhlas absentoval, čo vyhodnotil ako procesné pochybenie, ktoré však mohlo byť orgánmi činnými v trestnom konaní následne eliminované prostredníctvom vypočutia a poučenia poškodenej o možnosti udelenia súhlasu. Následný postup orgánov činných v trestnom konaní krajský súd nemal možnosť ovplyvniť. Absencia súhlasu tak v danom štádiu trestného konania nespôsobovala prekážku pokračovania v trestnom stíhaní. Táto sťažnostná námietka preto nie je dôvodná a dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol v danom prípade naplnený.

13. Tvrdenie o vzniku zbytočných priet'ahov pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa nie je dôvodné. Návrh na vzatie do väzby bol okresnému súdu podaný 13. júla 2023 a v tento deň bolo o ňom aj rozhodnuté. Okresný súd odoslal vec krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 1. augusta 2023, vec bola krajskému súdu predložená 4. augusta 2023, pričom krajský súd rozhodol 9. augusta 2023. Hoci bolo napadnuté uznesenie vypravené na poštovú prepravu až 5. septembra 2023 a sťažovateľovmu obhajcovi bolo doručené 18. septembra 2023, sťažovateľ mohol žiadať o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku už predtým. Krajský súd nemohol ovplyvniť skutočnosť, že sťažovateľovmu obhajcovi bolo napadnuté uznesenie doručené až 18. septembra 2023, pretože poštová zásielka s napadnutým uznesením bola na pošte uložená už 6. septembra 2023. Od podania návrhu na vzatie do väzby po vydanie napadnutého uznesenia tak uplynulo 19 dní. Hoci lehota na písomné vyhotovenie napadnutého uznesenia podľa § 172 ods. 3 Trestného poriadku nebola v danom prípade dodržaná, ide o poriadkovú lehotu, ktorej nedodržanie nie je v príčinnej súvislosti s porušením sťažovateľom uvádzaných referenčných kritérií.

14. V súvislosti s námietkou nenáležitého doručenia návrhu na vzatie sťažovateľa do väzby krajský súd uvádza, že avizovaný návrh bol sťažovateľovi doručený v prítomnosti obhajcu pred začatím výsluchu súvisiaceho s rozhodovaním o väzbe. Sťažovateľovi bol daný čas na preštudovanie tohto návrhu, v nadväznosti na čo vyhlásil, že je s návrhom dostatočne oboznámený, nežiada ďalší čas na štúdium a súhlasí so začatím výsluchu. Z dôvodov sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu vyplýva, že obhajca bol s obsahom tohto návrhu oboznámený. Sťažovateľ a jeho obhajca mali následne dostatočnú možnosť vecne argumentovať na obsah uvádzaného návrhu aj v sťažnostnom konaní.

15. Svedok [REDAKOVANÉ] bol v procesnom postavení poškodeného prinajmenej vo vzťahu k v čase rozhodovania o väzbe tvrdenému prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia. Z tohto dôvodu je námietka nezákonného priznania procesného statusu poškodeného [REDAKOVANÉ] nedôvodná.

16. Pokiaľ ide o tvrdené nezákonné predvedenie, týmto postupom sa nezabezpečovali dôkazy a ani sa nezačínalo trestné stíhanie. Predvedením sa zabezpečila prítomnosť v tom čase už obvineného sťažovateľa na účel vykonania špecifikovaných úkonov. Pre zadržanie sťažovateľa ešte pred vznesením obvinenia (postupom podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku) tak nebol dôvod, preto nie je pravdivá námietka o účelovom obchádzaní súhlasu prokurátora podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku.

17. Krajský súd navrhuje ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

IV.2. Replika sťažovateľa:

18. Ústavná sťažnosť nie je podaná oneskorene. Pre posúdenie včasnosti podania ústavnej sťažnosti je rozhodujúci dátum poštovej pečiatky, nie dátum prezenčnej pečiatky ústavného súdu, ktorá len deklaruje deň a čas doručenia zásielky do podateľne ústavného súdu. V danom prípade ide o procesnoprávnu, nie hmotnoprávnu lehotu.

19. Právoplatné odsúdenie sťažovateľa za trestnú činnosť, v súvislosti s ktorou bol vzatý do väzby, nedopadá na dôvodnosť ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazoval na deficit vo väzobnom stíhaní, pričom k žalovanej trestnej činnosti sa napokon priznal len preto, aby bol prepustený na slobodu.

20. Pokiaľ ide o námietku nedostatku súhlasu, v tom čase tvrdený prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia nebol dôvodom na vzatie sťažovateľa do väzby. Sťažovateľ bol väzobne stíhaný pre prečin nebezpečného prenasledovania, kde sa pre trestné stíhanie vyžaduje súhlas, pričom tento prečin napokon fakticky konzumuje prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia. V danom prípade nebola naplnená ani skutková podstata prečinu nebezpečného prenasledovania.

21. Nie je zrejmé, prečo bol spis po vydaní napadnutého uznesenia doručený okresnému súdu až po mesiaci. Napadnutý postup bol nezákonný a mal za následok zbytočné prieskumy.

22. Vo vzťahu k poškodenému [REDAKOVANÉ] sa sťažovateľ nemohol dopustiť prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia. Z tohto dôvodu mal [REDAKOVANÉ] v danom konaní požívať procesný status svedka, nie poškodeného.

23. Sťažovateľ sumarizuje, že so zreteľom na uvádzané skutočnosti neboli v danom prípade naplnené podmienky pre väzobné stíhanie.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Podstata ústavnej sťažnosti tkvie v tvrdeniach o nedostatkoch v podmienkach sťažovateľovej väzby (nedostatok súhlasu, deficit pri doručovaní návrhu na vzatie do väzby, procesné pochybenia v konaní) a v námietke vzniku zbytočných prieskumov pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa.

25. Pred pristúpením k posúdeniu dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti sa ústavný súd považuje za potrebné vyrovnáť s tvrdením krajského súdu o oneskorenosti podania ústavnej sťažnosti. Dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti je procesnou lehotou, pričom v zmysle § 121

ods. 5 Civilného sporového poriadku s poukazom na § 62 zákona o ústavnom súde je takáto lehota zachovaná, ak sa úkon urobí najneskôr v posledný deň na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (m. m. napr. IV. ÚS 320/2021). Hoci ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 29. novembra 2023, z podacej poštovej pečiatky na priloženej obálke vyplýva, že na poštovú prepravu bola podaná 6. novembra 2023. Napadnuté uznesenie bolo pritom podľa priložených doručení doručené sťažovateľovi 5. septembra 2023 a sťažovateľovmu obhajcovi 18. septembra 2023. Ústavný súd tak uzatvára, že sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu počas plynutia lehoty objektivizovanej v § 124 zákona o ústavnom súde. Z tohto dôvodu nie je námietka krajského súdu o oneskorenosti podania ústavnej sťažnosti dôvodná.

26. Pokiaľ ide o posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd najskôr uvádza, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, III. ÚS 435/2023, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 37/2023, III. ÚS 67/2023, III. ÚS 435/2023, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) uznesenia okresného súdu a napadnutého uznesenia pristúpil ústavný súd k ich zhodnoteniu v synergickej spojitosti a integrálnej celistvosti.

27. Prvá sťažostná námietka sa upína na nedostatok súhlasu poškodenej s trestným stíhaním sťažovateľa pre prečin nebezpečného prenasledovania (v čase rozhodovania o sťažovateľovej väzbe). Uvedená argumentačná línia podľa sťažovateľa vplýva na ústavnú udržateľnosť väzobného stíhania. Ústavný súd musí dať sťažovateľovi za pravdu, že odôvodnenie napadnutého uznesenia, podľa ktorého procesné pochybenie orgánov činných v trestnom konaní spočívajúce v nedostatku poučenia poškodenej o podmienení trestného stíhania súhlasom a v deficite získania súhlasu nespôsobuje v danom štádiu prekážku v začatí trestnom stíhaní sťažovateľa, nie je adekvátne. Korektné vyrovnanie sa s perfektnosťou súhlasu s trestným stíhaním nastoľuje celkom zásadnú otázku samotnej prípustnosti vedenia trestného stíhania (m. m. napr. II. ÚS 185/2020, III. ÚS 571/2021). Ak krajský súd uvádza, že v čase vznesenia obvinenia nie sú s potrebnou istotou známe všetky relevantné skutočnosti súvisiace s udelením súhlasu, ústavný súd podotýka, že vznesenie obvinenia nasleduje po začatí trestného stíhania, pričom s poukazom na § 211 ods. 1 Trestného poriadku nemožno trestné stíhanie pre trestné činy uvedené v tomto ustanovení pri absencii súhlasu ani len začať.

28. Z pohľadu ústavnej udržateľnosti sťažovateľovej väzby je však pre ústavný súd rozhodné, že sťažovateľ bol trestne stíhaný pre prečin nebezpečného prenasledovania, ktorého sa mal dopustiť v jednočinnej konkurencii s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia. Z návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby pritom nevyplýva vecná redukcia v tom zmysle, že by avizovaný návrh dopadal len na prečin nebezpečného prenasledovania. Prokurátor poukázal aj na dôvodnosť trestného stíhania vedeného pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, pričom pri obave z pokračovania z trestnej činnosti upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že sťažovateľ bol v minulosti odsúdený práve pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia (č. 1. 2 spisu).

29. Z uznesenia okresného súdu vyplývajú obdobné súvislosti. Okresný súd poukázal na obavu z opakovania útokov proti právom chránenému záujmu, o čom má svedčiť rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/64/2018 z 13. februára 2019, ktorým bol sťažovateľ v minulosti odsúdený aj za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Následne okresný súd bez vecného zúženía na trestný čin nebezpečného prenasledovania poukázal na sklony sťažovateľa porušovať pravidlá spoločensky žiaduceho správania, o čom majú svedčiť aj ďalšie sťažovateľove minulé odsúdenia a iné v uznesení okresného súdu konkrétne špecifikované skutkové okolnosti. Krajský súd na s. 46 a s. 47 napadnutého uznesenia poukázal na povahu stíhaného skutku, ako aj spôsob a okolnosti, za ktorých došlo k jeho spáchaniu, v nadväznosti na čo poukázal na osobu sťažovateľa a jeho trestnoprávnu minulosť. Následne krajský súd s poukazom na závery okresného súdu vyjadril v podstate konkrétnu obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti, a to navyše vo forme špeciálnej recidívy (trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia).

30. K tejto sťažnostnej námietke ústavný súd sumarizuje, že dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nespočíval výlučne v skutkovo konkretizovanej fakticite súvisiacej s prečinom nebezpečného prenasledovania, v súvislosti s ktorého trestným stíhaním sa vyžaduje súhlas, ale aj v skutkových okolnostiach upínajúcich sa na prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, kde sa súhlas nevyžaduje. Odôvodnenie väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obavou z opätovného porušenia právom chráneného záujmu spáchaním trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa pritom opiera o konkrétne a priliehavé skutkové okolnosti, v dôsledku čoho nemožno dané závery kvalifikovať ako arbitrárne. Poukazujúc na svoju rozhodovaciu prax (m. m. napr. II. ÚS 348/2016, III. ÚS 8/2024), ústavný súd ešte akcentuje, že pri rozhodovaní o tzv. preventívnej väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako predpokladá už uvedený dôvod väzby, ak nebude vzatý do väzby. Zákon teda nevyžaduje absolútnu istotu o naplnení dôvodu tzv. preventívnej väzby.

31. Z pozície ľudsko-právneho súdu je tak pre ústavný súd, ktorý je pri zvažovaní kasačných zásahov do činnosti všeobecných súdov vedený zásadou zdržanlivosti, podstatné, že zrušenie napadnutého uznesenia by z hľadiska udržateľnosti sťažovateľovho väzobného stíhania neviedlo k sťažovateľom sledovanému výsledku. Čiastočný nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia teda so zreteľom na pomerne špecifické skutkové okolnosti sťažovateľovho prípadu nedosahuje pozitívnu ústavnú relevanciu a nemôže zakladať oporný bod pre učinenie zrušovacej intervencie zo strany ústavného súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto jej časti nevyhovел (bod 4 výroku tohto nálezu).

32. Dôvodové línie ústavnej sťažnosti recipované do bodu 8 odôvodnenia tohto nálezu do istej miery súvisia s predošlou sťažnostnou námietkou, pretože ich podstatou sú tvrdenia o nedostatkoch v podmienkach väzobného stíhania sťažovateľa. Z hľadiska dôvodnosti trestného stíhania je pre ústavný súd podstatné, ako vyplýva zo s. 36 a nasl. napadnutého uznesenia, že obvinenie sťažovateľa sa neopieralo o všeobecné konštatovania abstraktného charakteru, ale o konkrétne špecifikované dôkazy. Ústavný súd v zhode so závermi krajského súdu poukazuje na výpoveď poškodenej, výpoveď [REDAKOVANÉ] a konkrétne vypočítané listinné dôkazy, ktoré svedčali v prospech dôvodnosti trestného stíhania. Ak sťažovateľ uvádzané dôkazy čiastočne spochybňuje, tak ústavný súd podotýka, že v rámci rozhodovania o väzbe nie je úlohou súdov s konečnou platnosťou hodnotiť vykonané dôkazy a uzatvárať právnu kvalifikáciu stíhaných skutkov. Takéto

hodnotenie je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej, ktoré nasleduje po vykonaní celého dokazovania v súlade so zásadou bezprostrednosti a ústnosti po podaní obžaloby. Rozhodovanie o väzbe sa pritom odohráva iba v rovine pravdepodobnosti, a nie istoty, čo sa týka dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe (m. m. napr. I. ÚS 428/2023, IV. ÚS 556/2023). Všeobecné súdy tak svoje závery existencii zákonného dôvodu väzby, ako aj jej nevyhnutnosti, resp. primeranosti v aktuálnom štádiu konania odôvodnili ústavne prijateľným spôsobom. Uvedeným argumentačným líniami sťažovateľa preto nebolo možné priznať procesný úspech (bod 4 výroku tohto nálezu).

33. Pokiaľ ide o tvrdený deficit kvalifikovaného doručenia návrhu na vzatie do väzby sťažovateľovi, pre ústavný súd je podstatné, že sťažovateľovi bola v tomto smere poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy (s. 43 napadnutého uznesenia). Toto tvrdenie potvrdzuje aj spisový materiál. Zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa, ktorý predchádzal rozhodovaniu o väzbe, totiž vyplynulo, že sťažovateľ si v prítomnosti obhajcu doručený návrh preštudoval a vyhlásil, že je s ním dostatočne oboznámený, nežiada ďalší primeraný čas na štúdium a súhlasí so začatím výsluchu (č. 1. 8 spisu). Ústavný súd pritom dodáva, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Uvedené právne závery možno aplikovať aj pri rozhodovaní o väzbe v tom zmysle, že na základe sťažnosti ako opravného prostriedku vec a sťažnostné námietky preskúma sťažnostný súd, ktorý môže napraviť pochybenia nižšieho súdu. V takejto procesnej situácii potom možno v zásade konštatovať, že boli naplnené princípy spravodlivého procesu (m. m. napr. IV. ÚS 681/2023). Ústavný súd tejto sťažnostnej námietke z uvádzaných dôvodov nemohol v okolnostiach danej veci priznať pozitívnu ústavnoprávnu relevanciu (bod 4 výroku tohto nálezu).

34. Ústavný súd sumarizuje, že krajský súd sa námietkami zhrnutými v bode 8 odôvodnenia tohto nálezu zaoberal v rozsahu postačujúcom pre záver, že sťažovateľ dostal od všeobecných súdov odpoveď na všetky otázky, ktoré boli v okolnostiach danej veci podstatné. Krajský súd preto nepochybil, ak sa aj s niektorými z námietok osobitne nezaoberal a detailnejšie ich nevyhodnotil, keďže všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (m. m. napr. II. ÚS 591/2023, IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 169/2024). Neuniklo napokon pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v mnohých súvislostiach prednáša v podstate obsahovo identické námietky, aké v korešpondujúcej časti uviedol v argumentácii prednesenej v konaní pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd však pripomína, že nie je ďalšou alternatívnou a ani mimoriadnou inštanciou, ktorá opakovane preskúma rovnaké alebo obdobné argumenty, ktoré sťažovateľ predkladal v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. napr. III. ÚS 645/2023, III. ÚS 118/2024).

35. V poradí ostatná sťažnostná námietka sa upína na zbytočné prieskumy pri rozhodovaní o sťažovateľovej väzbe. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že pri posudzovaní porušenia sťažovateľovho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné súdy nerozhodli o väzbe urýchlene, vychádza nielen z judikatúry ústavného súdu, ale aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Zároveň ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní lehôt, v ktorých všeobecné súdy rozhodli, je použiteľná judikatúra

ESLP týkajúca sa tak porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru, ako aj porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru (m. m. napr. III. ÚS 286/2020, III. ÚS 668/2023, III. ÚS 45/2024).

36. ESLP pripomína, že rešpektovanie práv každej osoby, aby bolo možné v krátkom čase dosiahnuť rozhodnutie súdu o zákonnosti zadržania, sa musí posudzovať s ohľadom na okolnosti každého prípadu (m. m. Sanchez-Reisse v. Švajčiarsko, sťažnosť č. 9862/82, § 55 a R. M. D. v. Švajčiarsko, sťažnosť č. 19800/92, § 42). V zásade však platí, že keďže ide o slobodu jednotlivca, štát musí zabezpečiť, aby konanie prebehlo čo najrýchlejšie (m. m. napr. III. ÚS 286/2020, III. ÚS 668/2023, III. ÚS 45/2024). Čo sa týka lehôt, ktoré boli zo strany ESLP posúdené v súvislosti s rozhodovaním vo väzobných veciach ako neprimerané, ústavný súd poukazuje na vec Jabłoński v. Poľsko (sťažnosť č. 33492/96), v ktorej bolo neprimeraných 43 dní, vec Nikolov v. Bulharsko (sťažnosť č. 38884/97) s konštatovaním neprimeraných 42 dní a prípad G. B. v. Švajčiarsko (sťažnosť č. 27426/95) s neprimeranými 32 dňami (m. m. napr. III. ÚS 286/2020, III. ÚS 45/2024). Podľa konštantnej judikatúry ESLP by malo konanie o rozhodovaní vo väzobných veciach na jednom stupni trvať tri týždne (rozsudok G. B. v. Švajčiarsko a rozsudok Sarban v. Rumunsko, č. 3456/05; m. m. napr. III. ÚS 629/2021, III. ÚS 560/2023, III. ÚS 668/2023, III. ÚS 45/2024).

37. Sťažovateľ bol zadržaný 11. júla 2023, prokurátor podal návrh na vzatie sťažovateľa do väzby 13. júla 2023, pričom okresný súd rozhodol o väzbe 13. júla 2023. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením 9. augusta 2023. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi podľa priloženej doručenky doručené 5. septembra 2023. Pokiaľ ide o sťažovateľovho obhajcu, napadnuté uznesenie mu bolo uložené na pošte 6. septembra 2023, pričom obhajca ho podľa priloženej doručenky prevzal 18. septembra 2023. Ústavný súd konštatuje, že väzobné konanie v danej veci v rozsahu, v ktorom nemožno jeho dĺžku pričítať na ťarchu sťažovateľa, trvalo celkom 54 dní, z čoho takmer štyri týždne, t. j. 27 dní, pripadli na vyhotovovanie a doručovanie napadnutého uznesenia. Rozhodovanie všeobecných súdov o väzbe v takejto dĺžke sa ústavnému súdu nejaví konformné s požiadavkami formulovanými rozhodovacou praxou ESLP, pretože „lehota“ v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (tieto závery sú primerane použiteľné aj vo vzťahu k čl. 5 ods. 3 dohovoru, pozn.) sa začína podaním odvolania na súde a končí sa dňom oznámenia rozhodnutia sťažovateľovi alebo jeho právnenému zástupcovi v prípade, ak nedošlo k jeho verejnemu vyhláseniu (m. m. rozsudok Koendjibiarie v. Holandsko, sťažnosť č. 11487/85, § 28; m. m. napr. aj III. ÚS 286/2020).

38. Obdobne tak ústavný súd poukazuje v komparatívnych súvislostiach aj na svoju rozhodovaciu činnosť. Vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 177/2016 bolo konštatované porušenie práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby postupom krajského súdu, pričom šlo o vec, v ktorej od predloženia veci na rozhodnutie o sťažnosti do doručenia uznesenia sťažnostného súdu sťažovateľovi uplynula doba 27 dní. Vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 286/2020 rozhodoval sťažnostný súd o sťažnosti sťažovateľa 27 dní, pričom z uvedeného obdobia až 21 dní trvalo písomné vyhotovovanie uznesenia a jeho doručovanie sťažovateľovi. Vo veci sp. zn. III. ÚS 560/2023 od predloženia veci sťažnostnému súdu na rozhodnutie o sťažnosti do doručenia uznesenia sťažnostného súdu obhajcovi sťažovateľov uplynula doba 28 dní, z čoho až 22 dní pripadlo na doručovanie napadnutého uznesenia.

39. Vzhľadom na uvedené závery rozhodovacej praxe ESLP a ústavného súdu ústavný súd sumarizačne uzatvára, že napadnutým postupom pri rozhodovaní o sťažovateľovej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu došlo k zbytočným prietahom v konaní. V tomto dôsledku musel ústavný súd v okolnostiach daného prípadu konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru a pristúpiť k vyhovaniu poukazovanej časti ústavnej sťažnosti (bod 1 výroku tohto nálezu).

40. V súvislosti s návrhom sťažovateľa na vydanie príkazu na prepustenie z väzby na slobodu ústavný súd konštatuje, že takýto príkaz prichádza do úvahy iba v prípade, ak sa sťažovateľ stále nachádza vo väzbe (teda pokiaľ sa väzba medzičasom napríklad nezmenila na výkon trestu odňatia slobody alebo ak sťažovateľ nebol medzičasom prepustený z väzby na slobodu, ako v tomto prípade – bod 5 odôvodnenia tohto nálezu). Vzhľadom na to, že sťažovateľ sa toho času už nenachádza vo väzbe, sa ústavný súd touto časťou petitu už nezaoberal (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania

41. Sťažovateľ si v ústavnej sťažnosti uplatnil proti krajskému súdu aj nárok na finančné zadosťučinenie v sume 2 500 eur. Táto suma podľa názoru sťažovateľa reflektuje zásah do poukazovaných referenčných kritérií a jeho následky.

42. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo, a to spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. III. ÚS 435/2023).

43. Zohľadňujúc predovšetkým charakter a intenzitu porušenia sťažovateľom označených práv, dospel ústavný súd k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia je v okolnostiach veci sťažovateľa žiaduce. Ústavný súd preto podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 400 eur (bod 2 výroku tohto nálezu), pričom vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhoviel (bod 4 výroku tohto nálezu). Pri rozhodovaní o výške finančného zadosťučinenia prihliadal ústavný súd na to, že ústavnej sťažnosti bolo vyhovené pre dĺžku právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal v dôsledku ústavne neprimerane dlho trvajúceho väzobného konania (m. m. III. ÚS 560/2023).

44. Zistené porušenie základného práva sťažovateľa podľa ústavy a práva podľa dohovoru odôvodňuje, aby mu krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu). Výška náhrady 739,43 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je s poukazom na § 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky v znení účinnom do 31. decembra 2023 jedna šestina priemernej mzdy za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. Sťažovateľ má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti – 2 x 193,83 eur), čo spolu s režijným paušálom (2 x 12,52 eur) predstavuje 412,70 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je s poukazom na § 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky v znení účinnom od 1. januára 2024

jedna štvrtina priemernej mzdy za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. Sťažovateľ má nárok na náhradu za jeden úkon právnej služby v roku 2024 (replika – 1 x 313 eur), čo spolu s režijným paušálom (1 x 13,73 eur) predstavuje 326,73 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2024

Robert Šorl
predseda senátu